

Högtidstal av preses Jan-Olof Johansson vid Smålands akademis högtidsmöte den 14 november 2016 i Kalmar domkyrka

Småland är ett rikt landskap! Här finns höga berg och djupa dalar. Här finns skog och jordbruksmark. Här finns hav och här finns sjöar. Här finns äng och här finns hed. Och här finns snille och envishet.

Men en gång var Småland trots denna rikedom fattigt och många av våra förfäder och - mödrar lämnade landet och begav sig iväg till andra länder som Danmark, Tyskland och så förstås Amerika.

Folkvandring och flykt är inget nytt. Nytt är bara från och till vilket land man flyr. Nytt är vem som tvingas fly och vems tur det är att ta emot.

Småland var en gång gränsland och även uppdelat av gränser mellan de små landen. Idag är inte bara Småland utan Sverige ett gränsland där gränser blivit aktuellt på ett sätt som vi i vår tid knappast varit med om och att öppna gränser blivit en utmaning.

Det kan synas anakronistiskt och motsägelsefullt att då idag samlas i ett sammanhang där målsättningen är att sprida glans och ljus över den småländska vitterheten samt främja en småländsk identitet.

Och om detta var känslan för någon dag sedan har den känslan accelererat av annat skäl sedan igår kväll då Paris skakades av en terroraktion som i sin överklighet verkade alltför verkligt grym och förskräcklig.

Kan vi då tala om glans och ljus över vår identitet och njuta av sången och musiken?

Kanske är det just det vi ska göra. Att inte låta terrorister kväva de goda och humanistiska värdena som gemenskap och kultur, fest och glädje som var just målen för tillslagen igår kväll i Paris.

I eftermiddag har vi haft en samling omkring vår senaste bok Småland - en kärleksförklaring. I den frågar vi oss i förordet om det kanske är först då man odlar kärleken till det lokala som man helt och fullt vågar öppna sig för det globala. Det lokala som förutsättning för det globala. Det provinsiella som en del av det universella.

En gräns kan ställa det ena mot det andra. Den ene mot den andre. I ett motsatsförhållande. Men det ena och det andra kan ju vara blott ett uttryck för tillvarons rika mångfald. Och då kan en gräns bli till en mötesplats mellan det ena och det andra. Mellan den ene och den andre. Gränsland blir mötesplats.

När vi lyfter fram det småländska gör vi det inte för att kontrastera det mot annat utan för att dela med oss av den rikedom som detta landskap fått och som vi har tillsammans.

Och ikväll får vi göra det särskilt med goda tankar på dem som miste livet igår i Paris och för alla dem som sörjer sina nära och kära.

Men sången skall inte tystna. Sången om det öppna landskapet. Sången om fred och rättvisa.

I den öppna andan vill vi fira vårt högtidsmöte genom sången och musiken. Med talen och prisutdelning.

Och så får vi höra just om en smålänning Dag Hammarskjöld som levde gränsöverskridande i hopp om en bättre värld.

Välkomna alla att dela denna upplevelse.

Och ett särskilt välkommen till årets pristagare.

Tack vare goda och generösa samarbetspartners kan Smålands akademi dela ut fyra priser även i år. Jag tackar särskilt dessa gynnare nu. Också ett bevis på småländsk rikedom och generositet.

Så vill vi i Smålands akademi på olika sätt lyfta fram rikedomen i ett landskap som ofta förknippats med fattigdom och karghet. Och vi gör det i en del av Småland där granskogen övergår i björkhagar som öppnar landskapet mot soluppgångens land. Där gränslandet blir till mötesplats.

Med snille och envishet gör vi det.